

47. סוף המבול (פרק ח פסוקים א-ה)

א. הקדמה

אחרי שדור המבול נמחה מעל האדמה, ה' זכר את נח ואת כל מי שאתו בתיבה וסיים את המבול. גם כאן התורה מתארת את המהלך בשלבים: ראשית, ה' הרגיע את המים הסוערים. אחר כך נסגרו מעיינות תהום וארובות השמים, ולבסוף מפלס המים החל לרדת. בשלב מסוים נחה התיבה על הרי אררט בתנוחה טובה ומאוזנת ומבלי לגרום נזק לתיבה ממכה בקרקע או בסלעים. המים המשיכו לרדת, עד שכבר נראו ראשי ההרים.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

א. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ

וְאֵת כָּל-הַחַיָּה וְאֵת-כָּל-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה

וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל-הָאָרֶץ

וַיִּשְׁכּוּ שִׁכְוֹ, נִרְגְעוּ וַנְחוּ הַמַּיִם:

ב. וַיִּסְכְּרוּ, נִסְתְּמוּ⁵ מַעְיַנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם

וַיִּכְלָא הַגָּשֶׁם נְכֹלָא, נִסְגַּר בְּמִקְוָמוֹ בַּשָּׁמַיִם וְהַפְסִיק לְרִדְתָּהּ מִן-הַשָּׁמַיִם (הגשם החזק הפסיק לרדת בסוף

ארבעים הימים הראשונים של המבול, אולם גשם רגיל המשיך כנראה לרדת. עכשיו נפסק הגשם לגמרי. ראו הערה 1):

ג. וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם חֲזָרוּ לְמִקְוֹמָם מֵעַל הָאָרֶץ הַלְוֹךְ וַיָּשׁוּב שָׁבוּ בַּהֲדַרְגָּה, לְאֵט-לְאֵט

וַיִּחְסְרוּ הַמַּיִם הַתְּחִילוּ לְהִיחָסֵר מִקְצָה מִסוּף

חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם הַמַּיִם הַתְּחִילוּ לְהִיחָסֵר בְּסוּף 150 יוֹם מִתְחִילַת הַמְּבֹל:

ד. וַתָּנַח הַתֵּבָה נַחָה (על הקרקע) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ (י"ז בניסן)

עַל הַרֵי אֲרָרַט:

ה. וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וְחָסוּר הַמְּשִׁיכוֹ לְהִיחָסֵר (בהדרגה) עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי

בְּעֲשִׂירֵי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ (א' בתמוז)

נִרְאוּ רְאשֵׁי הַהָרִים:

ג. מנגינת הכתוב

ה' דואג לעולם - ה' זוכר את נח ואת כל אשר אתו בתיבה ומחזיר את העולם לאט ובנחת למצב שיאפשר לחזור ולקיים חיים רגילים.

ה' משיגה שכל התהליך יעבור בנחת ובצורה טובה ומבלי שהתיבה תינזק.

1 כנראה שגם אחרי ארבעים הימים הראשונים ירדו עוד קצת גשמים (עיינו אב"ע ז', כ"ד).

2 אין הכוונה ח"ו שיש שכחה מלפניו, אלא דיברה תורה בלשון בני אדם.

3 החיות [שם קבוצה].

4 מזכיר קצת את בריאת העולם - "ורוח א-להים מרחפת על פני המים" - הקב"ה מתחיל את העולם מחדש.

5 סכר = מחסום החוסם מעבר מים.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחברת:

הפסוקים מחולקים לפי השלבים של סיום המבול וחזרת העולם לאט-לאט לקדמותו (כל אחד מהפסוקים מתאר שלב נוסף).

ננו מציעים לעשות את העבודות בצד שמאל במקביל ללימוד הפסוקים אחרי לימוד פסוק א' מדביקים את המדב-קה המתאימה לאותו שלב, וכן הלאה.

הצעות נוספות:

להרחיב בעניין "ויזכור א-לוהים את נח" - אין שכחה לפני הקב"ה, והתורה מדברת "בלשון בני אדם".

נושא נוסף למי שמעוניין להרחיב בו

- כיצד, לדעתכם, הרגיש נח בשעה שהיה סגור בתיבה במשך קרוב לשנה? (בהקשר לפסוק "ויזכור א-לוהים את נח").

- מה, לדעתכם, הרגיש נח כשהתיבה נחה על הרי אררט?

אפשר להרחיב בעניין: מהי שרשרת הרים (הרי אררט)?

סוף המבול פרק ח פסוקים א-ה

יחידה 47

א. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ

וְאֵת כָּל-הַחַיָּה וְאֵת-כָּל-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה

וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל-הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם:

ב. וַיִּסְכְּרוּ מַעְיַנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם

וַיִּכְלָא הַגָּשֶׁם מִן-הַשָּׁמַיִם:

ג. וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלְוֹךְ וַיָּשׁוּב שָׁבוּ

וַיִּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצָה חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם:

ד. וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ

עַל הַרֵי אֲרָרַט:

ה. וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וְחָסוּר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי

בְּעֲשִׂירֵי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ

נִרְאוּ רְאשֵׁי הַהָרִים:

באילו מילים מתארת התורה שה' לא שכח את נח? צבעו מילים אלה.

הדביקו את המדבקות המתארות את שלבי סיום המבול.

א. וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם

ב. וַיִּכְלָא הַגָּשֶׁם

ג. וַיִּחְסְרוּ הַמַּיִם

ד. וַתָּנַח הַתֵּבָה

ה. נִרְאוּ רְאשֵׁי הַהָרִים

7 ימים	יז בחשוון	יז בניסן	א תשרי	כז חשוון
הנחמה (40 יום)	המים מצייפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי ההרים	כל המים יבשה
לחנה	המים מצייפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי ההרים	כל המים יבשה

א. הקדמה

בשעה שהיה נח בתיבה על הרי אררט, הוא שאל את עצמו: "האם אפשר כבר לצאת? האם כבר יבשו המים בכל המקומות?" הוא רצה לדעת האם יבשו המים גם במקומות הרחוקים והנמוכים, שהוא איננו יכול לראות. לשם כך הוא שלח ציפורים. ציפור יכולה לעוף רחוק ולבדוק אם יבשו המים גם במקומות שנח לא יכול לראות. (הציפורים ששלח נח, דרכן לקנן במקומות הנמוכים ולא להישאר בראשי ההרים! עפ"י רמב"ן). אם הציפור לא תחזור, זה אומר שהיא כנראה מצאה מקום לקנן בו ואוכל לאכול, וזה יהיה סימן לנח שהמים ירדו בצורה משמעותית ואפשר כבר להתכונן ליציאה מהתיבה ולהתחלת חיים חדשים על פני האדמה. בתחילה הוא שלח את העורב, אך העורב לא התרחק מהתיבה. אח"כ שלח נח את היונה כמה פעמים, ובכל פעם הוא למד ממנה על המצב מחוץ לתיבה.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

ו. וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם מֵאֲזִי שֶׁנִּרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים

וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת-חַלּוֹן הַתֵּיבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:

ז. וַיִּשְׁלַח אֶת-הָעֹרֵב כְּדִי לִרְאוֹת אִם הוּא יִתְרַחֵק וַיִּמְצָא מְקוֹם לִקְנֵן וְאוֹכֵל לֶאֱכֹל

וַיֵּצֵא יְצוֹא וְשׁוֹב יֵצֵא וְחֹזֵר וְשׁוֹב יֵצֵא וְחֹזֵר וְלֹא הִתְרַחֵק מֵהַתֵּיבָה

ח. וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ כִּשְׂרָאָה נֹחַ? שֶׁהָעֹרֵב אֵינְנו מִתְרַחֵק, הוּא הַחֲלִיט לְשִׁלּוּחַ צִיפּוֹר אַחֶרֶת – יוֹנָה

ט. וְלֹא-מִצֵּאָהּ הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף-רַגְלָהּ בַּמְּקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים, שֶׁבָּהֶם הִיא רֹגֵלֶה לִקְנֵן

י. וַיִּחַל עוֹד הַמֵּתִין עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּסְּף שְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה מִן-הַתֵּיבָה:

יא. וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהִנֵּה עֹלָה-זֵית טָרְף⁴ עָלָה זֵית תְּלוּשׁ בְּפִיהָ

וַיֵּדַע נֹחַ כִּי-קָלוּ פַחְתּוֹ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:

יב. וַיִּיחַל הַמֵּתִין עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם

וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה וְלֹא-יָסְפָה שׁוֹב-אֵלָיו עוֹד:

המים פחתו מספיק כדי שהיונה תוכל למצוא עלה זית, אך כנראה לא מספיק כדי שהיא תרגיש בנוח להישאר שם.

יב. וַיִּיחַל הַמֵּתִין עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם

וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה וְלֹא-יָסְפָה שׁוֹב-אֵלָיו עוֹד:

1 עפ"י רד"ק, זהו הצוהר המוזכר בבניית התיבה (ו', ט"ז).

2 זה היה כעבור שבעה ימים מאז שלח את העורב (עיינו ברש"י).

3 אין זו המילה כלו = נגמרו, אלא קלו = פחתו. ההיפך מכבדו (כמו קלות ראש לעומת כובד ראש).

"כי הדבר המועט הוא קל מהמרובה, והמרובה יקרא כבד" - רד"ק. (ועיינו במילון אבן שושן, ערך 'קלל').

4 טרף = טרוף, תלוש. זהו שם תואר ולא פועל. (הפועל מנוקד כך: 'טרף' - פתח באות 'ר'). ועיינו ברמב"ן.

התורה מבקשת ללמד אותנו על סבלנותו של נח, שהמתין בתיבה למרות שהמים ליד התיבה כבר יבשו, ועל חכמתו של נח, שידע לפרש את את הסימנים שהציפורים מספקות לו כך שיבין מה קורה מחוץ לתיבה.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחברת:

הפסוקים מחולקים לפי שליחויות העורב והיונה.

אפשר ללמוד את הפסוקים, ובמקביל לעבוד בצד שמאל.

התלמידים צריכים להשלים מדבקות המתארות את שליחת הציפור (עורב / יונה) ואת תוצאת השליחות.

בין שליחות לשליחות ישנה שאלה המופנית לתלמידים.

(את התשובה לשאלה הראשונה - "כמה זמן המתין נח אחרי שליחת העורב?" - ניתן למצוא ברש"י לפסוק ח').

הצעות נוספות:

- להרחיב בנושא מקום הקינון של הציפורים השונות.
- לדבר על כך שמכאן נלקחה תמונת יונה עם עלה זית, כסמל לשלום.
- אפשר להרחיב על יכולתה של היונה לשמש כיונת דואר.
- ניתן להשוות בין עורב ליונה (הצבע שלהם, מה הם אוכלים, טהור או טמא, וכדומה).

שליחת העורב והיונה
פרק ח פסוקים ו-יב

יחידה 48

ו. וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם
וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת-חַלּוֹן הַתֵּיבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:
ז. וַיִּשְׁלַח אֶת-הָעֹרֵב
וַיֵּצֵא יְצוֹא וְשׁוֹב עַד-יִבְשַׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:

ח. וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ
לִרְאוֹת הַקְּלוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:
ט. וְלֹא-מִצֵּאָהּ הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף-רַגְלָהּ
וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל-הַתֵּיבָה כִּי-מַיִם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ
וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֵתָהּ אֵלָיו אֶל-הַתֵּיבָה:

י. וַיִּחַל עוֹד הַמֵּתִין עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם
וַיִּסְּף שְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה מִן-הַתֵּיבָה:
יא. וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהִנֵּה עֹלָה-זֵית טָרְף⁴
עָלָה זֵית תְּלוּשׁ בְּפִיהָ
וַיֵּדַע נֹחַ כִּי-קָלוּ פַחְתּוֹ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:

יב. וַיִּיחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם
וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה
וְלֹא-יָסְפָה שׁוֹב-אֵלָיו עוֹד:

אילו ציפורים שלח נח מהתיבה לראות אם קלו המים?
צבעו את המילה עורב בצבע אחד ואת המילה יונה בצבע אחר.

נח שלח ציפורים ארבע פעמים

הדביקו את המדבקות המתאימות.

ומה קרה?
כְּמָה זְמַן הִמְתִּין נֹחַ?
נֹחַ הִמְתִּין שְׁבַעַת יָמִים.

ומה קרה?
כְּמָה זְמַן הִמְתִּין נֹחַ?
נֹחַ הִמְתִּין _____

ומה קרה?
כְּמָה זְמַן הִמְתִּין נֹחַ?
נֹחַ הִמְתִּין _____

ומה קרה?
כְּמָה זְמַן הִמְתִּין נֹחַ?
נֹחַ הִמְתִּין _____

זו חשוון	א תשרי	זו בניסן	זו תשרי	זו חשוון	זו תשרי	זו חשוון
7 ימים	7 ימים	7 ימים	7 ימים	7 ימים	7 ימים	7 ימים
הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה
הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה
הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה	הנסיכה לתבה

49. הציווי לצאת מהתיבה (פרק ח פסוקים יג-יז)

א. הקדמה

היונה לא חזרה, ונח הבין שהאדמה כבר יבשה. למרות זאת המשיך נח להמתין בתוך התיבה. מדוע? נח המתין לרשות מה' לצאת מהתיבה. כשם שהוא נכנס אל התיבה בציוויו של ה', כך הוא המתין לרשות מאת ה' כדי לצאת ממנה. התורה מספרת לנו שבא' בתשרי יבשו כבר כל פני האדמה, אך מתחת לפני השטח האדמה הייתה עדיין בוצית ולא ניתן לדרוך עליה. רק בכ"ז בחשוון יבשה הארץ לגמרי, גם מתחת לפני השטח, ואז ציווה ה' על נח לצאת מהתיבה.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

יג. וַיְהִי בְּאַחַת וָשֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה (לחיי נח)

בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ א' בתשרי

חָרְבוּ הַמַּיִם יבשו המים מֵעַל הָאָרֶץ (מעל הארץ, אבל מתחת לפני הארץ, האדמה הייתה עדיין בוצית).

וַיִּסַּר הוֹרִיד נֹחַ אֶת-מִכְסֵה הַתְּבִה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה יבשו פני האדמה, אך לא מתחת לפני האדמה. כנ"ל:

יז. וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ (כ"ז בחשוון)

יְבֹשָׁה הָאָרֶץ הארץ כולה, גם מתחת לפני השטח:

טו. וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ לֵאמֹר:

טז. צֵא מִן-הַתְּבִה

אִתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וּנְשֵׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ:

יז. כָּל-הַחַיָּה אֲשֶׁר-אִתְּךָ

מִכָּל-בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה

וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ

הֵיצֵא הוֹצֵא! הוצא אִתְּךָ

וּשְׂרָצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל-הָאָרֶץ:

ג. מנגינת הכתוב

נח השתדל לדעת מה המצב מחוץ לתיבה ומתי כבר ניתן לצאת מהתיבה, ויחד עם זאת הוא המתין בסבלנות ולא יצא עד שקיבל רשות מפורשת מאת ה'.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחוברת:

- הפסוקים מזמנים משימת השוואה בין מצב האדמה בפסוק י"ג - "חרבו המים מעל הארץ" למצב האדמה בפסוק י"ז - "יבשה הארץ" (כעבור כמעט חודשיים!).
- הפסוקים מפגישים את התלמידים בפעם הראשונה עם המושגים כתיב וקרי. סימנו את המילה "הוצא" בצבע שונה, על מנת להקל על המורה להתמקד במילה זו עם התלמידים.
- הפעילות בצד שמאל מתמקדת בכך שנח איננו יוצא מבלי לקבל רשות מה'. מכיוון שה' ציווה עליו להיכנס לתיבה לפני המבול, עליו להמתין לרשות מה' לצאת מהתיבה אחרי המבול (עיינו "דעת מקרא").

הצעות נוספות:

- ללמד את השיר "צא מן התיבה" של אהרון רזאל.
- לעשות ניסוי בכיתה. שמים בוך בצלחת או בקערה וממתינים כמה ימים עד שהבוץ מתייבש. בודקים את מצב הבוך בכל יום, כדי לראות מתי רק הקרום החיצוני התייבש ומתי התייבש גם מתחתיו.
- הצעה אפשרית - מי שקרוב לבית כנסת יכול לבדוק בספר תורה את המילה "היצא" ולראות את הכתיב שלו בתורה.

הציווי לצאת מהתיבה

פרק ח פסוקים יג-יז

יחידה 49

יג. וַיְהִי בְּאַחַת וָשֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה

בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ

חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ

וַיִּסַּר נֹחַ אֶת-מִכְסֵה הַתְּבִה

וַיֵּרָא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה:

יז. וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ

יְבֹשָׁה הָאָרֶץ:

טו. וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ לֵאמֹר:

טז. צֵא מִן-הַתְּבִה

אִתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וּנְשֵׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ:

יז. כָּל-הַחַיָּה אֲשֶׁר-אִתְּךָ מִכָּל-בֶּשֶׂר

בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ

הֵיצֵא הוֹצֵא אִתְּךָ

וּשְׂרָצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל-הָאָרֶץ:

מדף המדבקות:

- ליד המילים "חרבו המים מעל הארץ" הדביקו תמונה של אדמה בוצית שיבשה רק בחלקה העליון.
- ליד המילים "יבשה הארץ" הדביקו תמונה של אדמה יבשה לגמרי.

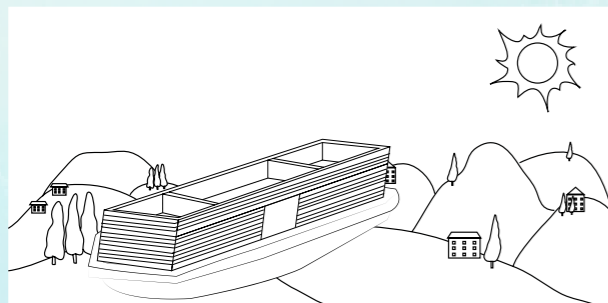
- מה ההבדל בין "חרבו המים" לבין "יבשה הארץ" (שני הפסוקים הצבועים בצבע אדום)?
- צבעו את הציווי לנח שִׁצֵּא מהתיבה.
- מה מיוחד במילה הצבועה בכולל?

שאלה לתלמידים:

היונה עפה ולא חזרה, האדמה כולה כבר יבשה, ונח מהתיבה עוד לא יצא! האם תדעו למה?

הקיפו במעגל את האות של התשובה הנכונה:

- א. כי הוא פחד.
- ב. כי הוא נרדם.
- ג. כי הוא היה עסוק.
- ד. כי ה' עוד לא הרשה לו לצאת.

ז' בחשוון	יז בניסן	א תשרי	כו חשוון
ז' ימים	יז ימים	א ימים	כו ימים
הגשם (40 יום)	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המילים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה
המים מציפים את העולם	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נח שולח את העורב/היונה

1 זאת הפעם הראשונה שהתלמידים פוגשים את העניין של כתיב וקרי. המילה כתובה בתורה ב-ו ("הוצא") אך נקראת ב-י ("היצא").

50. נח יוצא מהתיבה ומקריב קרבנות

(פרק ח פסוקים יח-כב)

א. הקדמה

הדבר הראשון שנח עשה כשהוא יצא מהתיבה היה להקריב קורבנות לה', כדי להביע תודה לה' על הצלתו. זוהי מידת "הכרת הטוב". ה' קיבל את קרבנותיו של נח באהבה וברצון, והחליט שלא יכה עוד את כל חי כאשר עשה ושלא ישנה עוד את סדרי בראשית בגלל מעשי האדם - יהיו מה שיהיו!

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

יח. וַיֵּצֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ:

יט. כָּל-הַחַיָּה כָּל-הָרֹמֵשׁ וְכָל-הָעוֹף כָּל רֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ

לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן-הַתֵּבָה:

כ. וַיָּבֵן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה

וַיִּקַּח מִכָּל | הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר

וַיַּעַל עֲלֵת בַּמִּזְבֵּחַ קורבנות עולה (שבהם כל הבשר של הקורבן עולה על המזבח לה'):

כא. וַיִּרַח יְהוָה אֶת-רִיחַ הַנְּיַחֵחַ ה' הָרִיחַ אֶת הָרִיחַ הַנְּעִיִם של הקרבן (התורה מדברת בלשון בני אדם. משמעות הפסוק היא שה' קיבל את קרבנו של נח בְּרָצוֹן וּבְאַהֲבָה).

ויֵאמֶר יְהוָה אֵל-לְבָבוֹ

לֹא-אֶסְפֵּךְ לְקַלֵּל עוֹד אֶת-הָאָדָמָה

בְּעֵבֹר בְּגַלְלֵי הָאָדָם (כמו שעשיתי אחרי חטא עין הדעת, אחרי חטא קין ובמבול).

כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו כִּי יֵשׁ לָאָדָם יֵצֵר רַע מִגִּיל צַעִיר

וְלֹא-אֶסְפֵּךְ עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-כָּל-חַי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי (ובמקום להכות את כולם, אם הם יעשו שוב את הרע, נמצא דרך להחזירם בתשובה ולהביאם לתקן את מעשיהם).¹

כב. עַד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ כָּל עוֹד הָעוֹלָם קִיִּים

זָרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם

וְקִיץ וְחֹרֵף וַיּוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשָּׁבְתוּ: לא יפסקו (סדרי העולם ועונות השנה לא ייפסקו אפילו אם כולם יחטאו).

ג. מנגינת הכתוב

- התורה מלמדת אותנו מידת הכרת הטוב - נח מכיר טובה לה' ומודה על הצלתו.

- אמנם יש לנו יצר רע, אך יש לנו גם יצר טוב, וה' הטביע במציאות את הוודאות שהיצר הטוב - סופו שינצח, גם מבלי להביא עוד עונשים, שיש בהם שינוי סדרי בראשית או כליה לכל חי.

1 בהמשך החומש נלמד שה' בחר באברהם ונתן לו ולעם שיצא ממנו תפקיד, להראות דוגמה של מעשים טובים ויגרמו לכל העולם להיות יותר טובים.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחוברת:

פעילות אחת עוסקת בהקרבת הקרבנות על ידי נח. פעילות שנייה עוסקת בזוגות הפכים שהתורה מביאה בעניין סדרי העולם. כדאי לעשות כל פעילות במקביל ללימוד הפסוקים המתאימים.

הצעות נוספות:

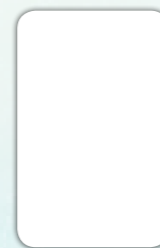
- להרחיב עוד בנושא הכרת טובה.
- איך אנחנו יכולים להכיר טובה לה' בימינו, כשאין לנו קרבנות?
- להרחיב על כך שאמנם יש לנו יצר רע אך יש לנו גם יצר טוב, והיצר הטוב - סופו שינצח.
- פעילויות בנושא עונות השנה.

נח יוצא מהתיבה ומקריב קרבנות

פרק ח פסוקים יח-כב

יחידה 50

יח. וַיֵּצֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ:
יט. כָּל-הַחַיָּה כָּל-הָרֹמֵשׁ וְכָל-הָעוֹף
כָּל רֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ
לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן-הַתֵּבָה:
כ. וַיָּבֵן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר
וַיַּעַל עֲלֵת בַּמִּזְבֵּחַ:

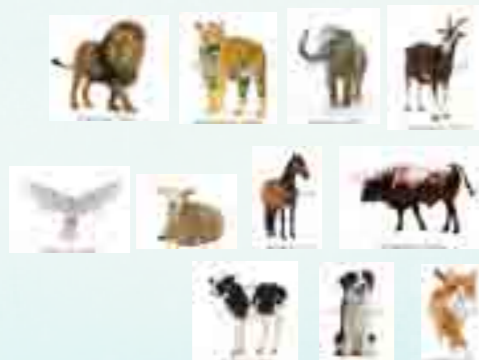
כא. וַיִּרַח יְהוָה אֶת-רִיחַ הַנְּיַחֵחַ
וַיֵּאמֶר יְהוָה אֵל-לְבָבוֹ
לֹא-אֶסְפֵּךְ לְקַלֵּל עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בְּעֵבֹר הָאָדָם
כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו
וְלֹא-אֶסְפֵּךְ עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-כָּל-חַי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:
כב. עַד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ
זָרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֵף וַיּוֹם וְלַיְלָה
לֹא יִשָּׁבְתוּ:

מדף המדבקות:

א. כיצד בונים מזבח? הדביקו תמונה של מזבח ליד השורה שבה מופיעה המילה מזבח.

צבעו את המילים לא אוסוף. מה לא יוסיף ה' לעשות?

א. אילו בעלי חיים לקח נח להקריב קרבנות לה' הקיפו אותם במעגל.

ב. ה' הבטיח שסדרי הטבע לא ישתנו. אילו סדרי טבע מוזכרים כאן בפסוקים? מתחו קווים בין הפכים.

